Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0580/2017

24.10.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o potírání sexuálního obtěžování a zneužívání v EU
(2017/2897(RSP))

Beatriz Becerra Basterrechea, Catherine Bearder, Sophia in ‘t Veld, Angelika Mlinar, Izaskun Bilbao Barandica, Filiz Hyusmenova
za skupinu ALDE

B8-0580/2017

Usnesení Evropského parlamentu o potírání sexuálního obtěžování a zneužívání v EU (2017/2897(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na články 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a na články 8, 10, 19 a 157 a 157 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, která vstoupila v platnost společně s Lisabonskou smlouvou v prosinci 2009[1], a zejména na články 20, 21, 23 a 31 této listiny,

– s ohledem na zprávu Agentury Evropské unie pro základní práva z roku 2014 nazvanou „Násilí páchané na ženách“[2],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (přepracované znění)[3],

– s ohledem na zprávu o ukazatelích rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE);

– s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 3. prosince 2015 s názvem „Strategický závazek ohledně rovnosti žen a mužů v letech 2016–2019“ (SWD(2015)0278),

– s ohledem na prohlášení trojice předsednictví EU (Estonsko, Bulharsko a Rakousko) z července 2017 o rovnosti žen a mužů,

– s ohledem na prohlášení OSN z roku 1993 o odstranění násilí páchaného na ženách, jehož článek 2 stanoví, že násilí páchané na ženách zahrnuje: „fyzické, sexuální a psychologické násilí, k němuž dochází v rámci celé společnosti, včetně znásilnění, pohlavního zneužívání, sexuálního obtěžování a zastrašování na pracovišti, ve vzdělávacích institucích i na jiných místech, obchodování se ženami a nucené prostituce“,

– s ohledem na čtvrtou světovou konferenci OSN o ženách, která se konala v Pekingu, a na pekingskou akční platformu pro rovnost, rozvoj a mír (1995),

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV[4] („směrnice o právech obětí“),

[1] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS
[2] http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report
[3] Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23.
[4] Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

– s ohledem na rámcovou dohodu ohledně obtěžování a násilí na pracovišti (2007), kterou mezi sebou uzavřely organizace EKOS, BUSINESSEUROPE, UEAPME a CEEP,

– s ohledem na zprávu Evropské sítě orgánů pro rovné zacházení (EQUINET) s názvem „Přetrvávající diskriminace, obtěžování a nerovnost žen. Činnost orgánů pro rovné zacházení ovlivňující novou strategii Evropské komise pro rovnost žen a mužů“, která byla zveřejněna v roce 2015,

– s ohledem na Istanbulskou úmluvu o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, zejména na články 2 a 40 této úmluvy[1],

– s ohledem na článek 12a služebního řádu EU,

– s ohledem na svá usnesení ze dne 14. března 2017 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii v letech 2014–2015[2] a ze dne 10. března 2015 o pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů v Evropské unii v roce 2013[3],

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou EU, jak je uvedeno ve Smlouvách a v Listině základních práv, kterou se EU zavázala prosazovat ve všech svých činnostech;

B. vzhledem k tomu, že EU je společenství hodnot založené na demokracii, právním státu a základních právech, což je zakotveno v jeho klíčových zásadách a cílech uvedených v prvních článcích SEU a v kritériích pro vstup do EU;

C. vzhledem k tomu, že sexuální obtěžování je v právních předpisech EU definováno jako „jakákoli forma nežádoucího chování sexuální povahy vyjádřeného verbálně, neverbálně nebo fyzicky, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby, a zejména vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé atmosféry“[4];

D. vzhledem k tomu, že podle právních předpisů EU je diskriminace na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace zakázána;

E. vzhledem k tomu, že sexuální obtěžování je v rozporu se zásadou rovnosti žen a mužů a představuje jednu z forem diskriminace na základě pohlaví, a je proto zakázáno v zaměstnání, včetně přístupu k němu, odborného vzdělávání i postupu v zaměstnání;

F. vzhledem k tomu, že definice násilí na ženách vypracovaná pekingskou akční platformou zahrnuje mimo jiné fyzické, sexuální a psychologické násilí, k němuž dochází v rámci celé společnosti, včetně znásilnění, pohlavního zneužívání, sexuálního obtěžování a zastrašování na pracovišti, ve vzdělávacích institucích i na jiných

[1] https://rm.coe.int/168008482e
[2] Přijaté texty, P8_TA (2017)0073.
[3] Přijaté texty, P8_TA(2015)0050.
[4] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/your_rights/final_harassement_en.pdf

místech[1];

G. vzhledem k tomu, že směrnice o právech obětí definuje násilí na základě pohlaví jako formu diskriminace a porušení základních svobod oběti a zahrnuje násilí v rámci úzkých svazků, sexuální násilí (včetně znásilnění, sexuálních napadení a obtěžování), obchodování s lidmi, zotročování a různé druhy škodlivých praktik, jako jsou nucené sňatky, mrzačení ženských pohlavních orgánů a takzvané „zločiny ze cti“; vzhledem k tomu, že ženské oběti násilí na základě pohlaví a jejich děti často vyžadují zvláštní podporu a ochranu, a to z důvodu vysokého rizika sekundární a opakované viktimizace, zastrašování a odvety, které jsou s tímto násilím spojeny[2];

H. vzhledem k tomu, že právní předpisy EU vyžadují, aby členské státy zajistily zřízení orgánu pro rovnost žen a mužů, který by poskytoval obětem diskriminace a sexuálního obtěžování nezávislou pomoc, vedl by nezávislé průzkumy, zveřejňoval by nezávislé zprávy a vydával by doporučení, pokud jde o zaměstnání a odborné vzdělávání, přístup ke zboží a službám a jejich poskytování, a doporučení pro osoby samostatně výdělečně činné;

I. vzhledem k tomu, že podle předložených zpráv je sexismus, obtěžování a násilí na ženách v orgánech EU velmi reálným a rozšířeným fenoménem[3,4];

J. vzhledem k tomu, že podle studie Agentury pro základní práva z roku 2014 nazvané „Násilí páchané na ženách“ se s šikanou a obtěžováním ve veřejných prostorech a v politickém životě setkává 55 % žen a 32 % žen se s tímto chováním setkává na pracovišti;

K. vzhledem k tomu, že značný počet případů sexuálního obtěžování a šikany není příslušným orgánům hlášen;

L. vzhledem k tomu, že v organizacích sociálních partnerů panuje stále tendence k nedostatečnému zastoupení žen ve vedoucích pozicích, a to jak na evropské, tak i na vnitrostátní úrovni;

M. vzhledem k tomu, že sexuální obtěžování je definováno v článku 12a služebního řádu EU[5];

N. vzhledem k tomu, že nerovnoměrné rozdělení moci mezi muži a ženami, genderové stereotypy a sexismus, včetně nenávistných sexistických projevů mimo internet i na něm, jsou základní příčiny násilí páchaného na ženách, které vedly k dominanci mužů nad ženami, diskriminaci žen ze strany mužů a k zabraňování ženám v plném rozvoji;

O. vzhledem k tomu, že sexismus není neškodný postoj a že naopak může vést

[1] http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/violence.htm
[2] Viz bod 17 směrnice o právech obětí: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012L0029&from=CS
[3] Směrnice 2006/54/ES o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (přepracované znění). Směrnice Rady 2004/113/ES, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování. Směrnice 2010/41/EU o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné.
[4] http://archive.ipu.org/pdf/publications/issuesbrief-e.pdf
[5] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:01962R0031-20140501&from=CS

k sexuálnímu obtěžování;

P. vzhledem k tomu, že politici jakožto zvolení zástupci občanů nesou zásadní odpovědnost za to, že půjdou příkladem při prevenci a potírání sexuálního obtěžování ve společnosti;

1. vyzývá Komisi a členské státy, aby odpovídajícím způsobem sledovaly správné provádění směrnic EU, které zakazují obtěžování na základě pohlaví a sexuální obtěžování, a aby zajistily ve všech členských státech orgány pro rovnost pohlaví, které budou mít jasný mandát a zdroje k pokrytí třech zmíněných oblastí: zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti a přístupu ke zboží a službám;

2. vyzývá Komisi, aby vyhodnotila, vyměňovala a porovnávala stávající osvědčené postupy v boji proti sexuálnímu obtěžování na pracovišti a šířila výsledky tohoto hodnocení, pokud jde o účinnost opatření, která mohou členské státy přijmout za účelem vybídnutí podniků, sociálních partnerů a organizací z oblasti odborné přípravy k předcházení všem formám diskriminace na základě pohlaví, zejména pokud jde o obtěžování a sexuální obtěžování na pracovišti;

3. důrazně opakuje, že všechny formy obtěžování hrubě narušují lidskou důstojnost, ale že násilí a diskriminace založené na pohlaví, jako je sexuální obtěžování, jsou obzvláště ponižující;

4. je zděšen tím, že obtěžování žen přes internet a zejména prostřednictvím sociálních médií, které sahá od nevyžádaných kontaktů přes internetové trollování a kybernetickou šikanu až po sexuální obtěžování a výhrůžky znásilnění a smrti, je v naší digitální společnosti stále více rozšířené, což vede také ke vzniku nových forem násilí páchaného na ženách a dívkách, jako je kybernetická šikana, kybernetické obtěžování, používání ponižujících vyobrazení na internetu a šíření soukromých fotografií a videozáznamů na sociálních sítích bez souhlasu dotčených osob;

5. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily možnost využívat mechanismy financování programů určených k potírání násilí páchaného na ženách ke zvyšování povědomí a k podpoře organizací občanské společnosti, které se zabývají násilím na ženách, a to i sexuálním obtěžováním;

6. vyzývá ty členské státy, které tak ještě neučinily, aby bezodkladně ratifikovaly a plně uplatňovaly Istanbulskou úmluvu;

7. vyzývá Komisi a členské státy, aby urychlily vyjednávání o ratifikaci a uplatňování Istanbulské úmluvy;

8. vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s EIGE zlepšovaly a prosazovaly shromažďování příslušných rozčleněných srovnatelných údajů o případech násilí, včetně sexuálního obtěžování, s cílem vytvořit společnou metodu pro srovnávání databází a datových analýz, a zajistit tak lepší pochopení problému a zvýšit povědomí o této problematice;

9. vyzývá Komisi, aby předložila právní akt, kterým by podpořila členské státy při prevenci a odstraňování všech forem násilí na ženách a dívkách a genderově

podmíněného násilí;

10. vyzývá Radu, aby aktivovala překlenovací ustanovení, tj. aby jednomyslně přijala rozhodnutí o tom, že násilí páchané na ženách a dívkách (a jiné druhy genderově podmíněného násilí) představují oblast trestné činnosti uvedené v čl. 83 odst. 1 SFEU;

11. vyzývá k lepšímu začleňování žen do rozhodovacích procesů a odborů a k jejich přijímání na vyšší pozice v organizacích či podnicích;

12. vyzývá Komisi a členské státy, aby společně s nevládními organizacemi, sociálními partnery a orgány pro rovnost pohlaví posílily výrazná opatření ke zvyšování povědomí, pokud jde o práva obětí sexuálního obtěžování a genderově podmíněné diskriminace;

13. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby členské státy, organizace zaměstnavatelů a odbory prosazovaly povědomí o sexuálním obtěžování a podporovaly a vybízely ženy k okamžitému nahlašování takového obtěžování;

14. zdůrazňuje ústřední úlohu všech mužů, kteří se musí angažovat ve snahách o změnu a ukončení všech forem obtěžování a sexuálního násilí, a to bojem proti podmínkám a strukturám, které – byť i nepřímo – umožňují chování, jež vede k takovému obtěžování a násilí, a potíráním jakýchkoli škodlivých praktik či nevhodného chování; vyzývá členské státy, aby aktivně zapojovaly muže do osvětových a preventivních kampaní;

15. vyzývá předsedu a správní útvary Parlamentu, aby:

– urychleně a důkladně přezkoumali nedávné zprávy sdělovacích prostředků o sexuálním obtěžování a zneužívání v Evropském parlamentu, aby svá zjištění sdělili poslancům Parlamentu a navrhli vhodná opatření, která by zabránila výskytu nových případů;

– propagovali existenci a práci poradního výboru Parlamentu, který se zabývá stížnostmi na obtěžování mezi akreditovanými parlamentními asistenty a poslanci Parlamentu; pro zaměstnance Parlamentu posílili poradní výbor zaměstnanců s ohledem na prevenci obtěžování; vyšetřili oficiálně nahlášené případy, vedli důvěrný rejstřík případů a nasadili nejlepší možné prostředky k zajištění nulové tolerance na všech úrovních Parlamentu;

– plně podporovali oběti v průběhu řízení v rámci Parlamentu anebo řízení probíhajících s místní policií; případně zavedli nouzovou ochranu nebo ochranná opatření a plně prováděli článek 12a služebního řádu a zajistili přitom, aby tyto případy byly plně vyšetřeny a byla uplatněna disciplinární opatření;

– zajistili pro všechny zaměstnance a poslance povinné školení ohledně respektu a zachování důstojnosti na pracovišti s cílem zajistit, aby se přístup nulové tolerance stal normou; se plně zapojili společně se všemi poslanci a správními útvary do osvětových kampaní se zvláštním zaměřením na skupiny v nejslabším postavení, jako jsou stážisté, akreditovaní parlamentní asistenti a smluvní zaměstnanci, a zřídili institucionální síť důvěrných poradců za účelem poskytování podpory a poradenství obětem, jak je to běžné v Komisi;

16. vyzývá všechny kolegy k podpoře a motivaci obětí k tomu, aby promluvily a nahlásily případy sexuálního obtěžování prostřednictvím formálních postupů v rámci parlamentní správy anebo aby je oznámily policii;

17. vyzývá všechny politiky, aby jednali odpovědně a šli příkladem při prevenci a potírání sexuálního obtěžování v parlamentech i mimo ně;

18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy.